

SCOLA SĂTENILOR

REVISTA ENCICLOPEDISTĂ RURALĂ
APARE LA 1 ȘI 15 A FIE-CAREI LUNI

Abonamentul
pe an 2 lei 50
Pentru simpli săteni numai UN LEU

REDACTIA și Administrația
Com. Cuza-Vodă
ROMAN

DIRECTOR: G. Crăiniceanu

Sumaru

Scrisori către săteni. Scrisoarea VI. Proletarii [poesie] C. N. Ionescu. Scrisoare Deschișă: [Adresată P. S. S. Ioanichie Episcop Ep. Romun] G. Crăiniceanu. Țara Străbunilor: (Din Traduceri libere de Gr. N. Lazn.) Desceptare: Teodorescu C. Dem. [Estras din „Gazeta Săteanului”] Crezul. [poesie] Din Traduceri libere de Gr. N. Lazn. Curtoful. [După P. E. Mihăilescu, Jurnalul societății Agricole din România anul V pag. 170-171] Despărțirea Vasile V. Schifirnet. Palavre Jidovești Vasile V. Schifirnet. Literatura populară și Tuțescu. Diverse. Mulțumiri. Bibliografii Posta Redacției. Anunțuri.—

PREȚUL ANUNCIURILOR

Pe un an	1 pagină	100 lei,	pe jumătate	60 lei
„ șese luni	1	60	„	35
„ trei luni	1	35	„	20
„ o lună	1	12	„	8
„ o linie	0. 30	bani pe lună.—		

Anunțurile se plătesc totdeauna înainte.

CUZA-VODA

Tipografia rurală. G. Crăiniceanu

BIBLIOGRAFII

A apărut No 5 din „*Jurnalul societății agricole din România*“ în următorul sumar:

Cauzele degenerării rasei de boi din Moldova, de *I. Th. Popovici*.— Un cuvânt înaintea întrebuințării îngrășămintelor chimice, de *N. O. Popovici-Lupa*.— Înălbitul pânzeturilor, de *Maximilian Popovici*.— Noua lege asupra zahărului, de *N. O. Popovici-Lupa*.— Tot în chestia stupăritului, de *Preotul I. Eneșcu*.— Cutia cu scrisori.— Informații.— Diverse.— Comerțul de grâne, de *Chr. D. Stăicovici*.— Buletin climatologic. — Anunțuri

Această revistă apare de 3 ori pe lună. Redacția și administrația: Palatul Nifon București. Abonamentul 10 lei pe an pentru bibliotecile școlilor rurale, gratis.

* *

No 1 din revista ilustrată enciclopedică: „*Gazeta Săténului*“ cu următorul sumar:

Desceptare: *C. D. Teodorescu*. Nimfele (poesie). *St. O. Iosef* o scrisoare: *A. Vlaută*. Origina artei: *S. N. Transl. unei bucăți de pâine până ce e în stare ca să intre în singe: Dr. N. Manolescu*. Știința și menirea ei. *M. Brânză*. Din ale agrarilor Germanii. * * *. Frumosa. *T. D. Speranță*. Isus gonind vânzătorii din templu *Cronica Agricolă*. C. Care-i cea mai bună beutură *S. T. Chiribanu*.

Respunsurile la seria III. Întrebări: *Red. La hanul lui Mânjola: Coragiale*. Cei din urmă vor fi cei dintâi [poesie] *A. Vlaută*. Continele școlare *S. La școlă A. Gorovi* Datorie: *C. G. Clima* lunii Octombre 1897 st. n. *St. C. Hepetes* Despre mijlocul guvernului și a societăților în scopul îmbunătățirii animalelor *I. St. Furtună* Procet de lege asupra sindicatelor Agricole, espunerda de motive. De totă Un mijloc de reclamă. Valoarea banilor în francia. Fermele de cultură în Japonia *M. B.* Diverse Ilustrațiuni.—

Supliment Cele mai bune plante de nutreț pentru Romania *D.*

491514/4

No 12 și 13

Cuza-Vodă 1898 15 Februarie și 1 Martie

SCOLA SĂTENILOR

REVISTA ENCICLOPEDISTĂ RURALĂ
APARE LA 1 ȘI 15 A FIE-CAREI LUNI

Abonamentul
pe an 2 lei 50

Pentru simpli săteni numai *UN LEU*

REDAȚIA și Administrația
Com. Cuza-Vodă
ROMAN

DIRECTOR: *G. Crăiniceanu*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SCRISOAREA VI

Iubite și frate sătene!

Iată că cu ajutorul lui D-zeu să apropie și „dilele babei” și eu ele luna lui Martie, care ne prevestește, că și mult dorita primăvară nu e departe. Ce gânduri plăcute ne trec prin minte așteptând din zi în zi să scăpăm de uricioasa Iarnă, spre a mai eși o dată iarăși la câmp unde sub suflarea bine-voitorului vânt de primăvară, să privim, cum se zărește veselul colț al erbei, care fluturi ne es înainte; să ascultăm dacă ne cântă cucul în drépta sa în stânga și alte multe; când sub învioșătoarele raze ale soarelui, simțim că singele se mișcă mai cu putere în noi, oțelindu-ne brațele, spre a începe din nou obișnuita muncă a pământului.

*
*
*

Fiind că e vorba că o dată cu primă-vara, vine și timpul *muncei*, când atâtea lucrări te așteptă, în cât dacă ai face și noptea zi, tot n'ai ajungé ca să le faci tôte; îți voi vorbi ceva

despre muncă.

Ce e munca? Iată o întrebare la care ți se pare că e ușor de răspuns; dar când te gândești bine la răspunsul ce l'ai putea da, rămâi cam încurcat

Munca este lucrarea ne întreruptă și regulată, căreia cineva se supune, spre a produce un folos.

Munca este pentru toate veșuitórele o necesitate ce se impune, este o lege naturală de la care niminea nu se póte abate ne pedepsit. Munca spre a fi sévârșită, se cere un grad de silință, care la réndul ei produce o suferință mai mare sau mai mică după silința depusă. Cu toate acestea suferința ce ar resulta din lipsa lucrurilor trebuitóre coverseșce pe aceia ce rezultă din sforțările de a munci. Ast-fel sunt două îndemnări puternice care împing pe om la muncă: 1) *temerea de suferință* și al 2) *speranța de ași creia o viață mai îndestulată.*

Am đis că scopul pentru care muncim este: *folosul ce ea ne aduce*; deci ea este de două feluri: cu *trupu* și cu *mintea*. Atât munca *fisică* cât și cea *intelectuală* produc *osteneală* și prin urmăre o suferință. Cu toate acestea, nu ne putem lipsi; atât de una, cât și de alta.

Spre a ne da sama mai bine de modurile cum trebuie să în-trebuințăm munca noastră, se facem un mic studiu asupra omului, căci acest studiu ne va arăta calea ce trebuie urmată în totă viața noastră.

Omul e compus din două părți: corp și minte [spirit-suflet] deci el e nevoit a se îngriji atât de corp, cât și de minte. Trebuințele corpului sunt: hrana, bėutura, îmbrăcăminte, locuința, curețania etc. etc.; iar ale *minței* învățăturile trebuitóre, care ne ajută a cunoșce binele și al deosebi de rău, și a ne folosi de toate bunătățile, cari ne le póte da locul în care trăim.

Pentru satisfacerea trebuințelor sale, omul, cu cât mintea i sa dezvoltat, a alergat la o mulțime de mijloce spre ași ușura munca ast-fel: a domesticit animale, a născocit instrumente, mașini etc.

Fie-care din noi având; mâini spre a lucra, picioare spre a merge, ochi spre a vedea etc. trebuie să căutăm că în timpul tineretii să ne deprindem mâinele cu meserii de care avem cea mai mare trebuință în viața noastră; să ne facem cu alte cuvinte cel puțin lucrurile ordinar, siguri; astfel să crescem oî, spre a ne da lână, carne și laptele trebuitor nou și numai ce ne prisosește să vindem; lână să o lucreze femeile noastre spre a ne face hainele trebuitoare, tot astfel trebuie să ne facem noi mai toate lucrurile trebuitoare gospodăriei.

Dar poți îmi veți dice: „Este posibil ca să fie cineva: stoleri, cismar, terar, croitor“? sau, „dacă cine-va s'ar încerca, ar putea se face ceva bun“? Eu răspund fără teamă „da“.

D-zeu când ne a făcut pe noi, ce? credeți că ne a dat la unii mâini de ciobotari? la alții mâini de stoleri? la alții mâini de croitor?...

Dar nu veți D-ta ce se întâmplă la școlă cu cartea?... cum același crer învață a/citi, a scrie, a socoti? etc. C) Și că același crer, după ce a învățat de toate (Gramatică, Istorie, Aritmetica etc) numai când vrea să se facă inginer, învață numai matematici, sau când vrea să se facă doctor învață numai medicină.—

Apoi nu crezi D-ta că ceia ce se întâmplă cu mintea, se poate întâmpla și cu mâinele? Da! aceleași mâini pot trage la gâlău, cose cu acu, etc. și numai acela care, pe de o parte, simțese că are talent la o anumită meserie; sau nu țite să se ocupe cu alt ceva; începe a se ocupa în special numai de o meserie, care învățând'o la perfecțiune, face obiecte mai lucsoase pentru acei care le dă mâna să le aibe; iar cei-l-alți trebuie să știe din toate, câte atât, cât le trebuie în nevoile zilnice.

Ca să vă dovedesc acesta și mai mult, se luăm un ess: Un școlar ar învăța în școlă numai a scrie; iar fi de folos? cred că nu! sau, ar învăța numai a citi, iar produce citirea adevăratul folos la care copilul trebuie să se aștepte? de sigur nu!

Ca să ilustrăm și mai mult, greșita creștere ce avem să lu-

ăm alt ess: Inchipuivă că un om scie a citi, fără să scie altceva; altul ar ști numai să scrie; altul numai armetică, etc. și că acel ce scie a citi, având nevoie de o scrisoare să se ducă la cel ce scie să scrie să 'i-o facă și vice-versa întreb: acești oameni mai pot fi independenți, și stăpâni pe munca lor?

Tot ast-fel se întâmplă și cu munca trupului. Dacă ești agricultor și nu mai cunoști altă ocupațiune, apre a'ți satisface cele lalte trebuinți, trebute să vinzi produsele tale spre a țile cumpăra. Dar dacă produsele tale agricole, sunt atât de puține, ca de abea îți ajunge pentru hrana ta, de unde vei avea haine, cu ce vei cumpăra vite, sau instrumente de lucru?

Veți că e de ajuns să fie câți-va ani răi pentru agricultură ca să rămâi sărac lipit pământului? Nu numai atât; dar un om care ar cunoșce mai multe ocupațiuni ar putea întrebuința tot timpul anului; ast-fel timpul bun al verei, l-ar întrebuința în agricultură, iar timpul ploios al verei și tot timpul erno l-ar întrebuința lucrând lemnul pentru ași procura obiectele trebuitoare gospodăriei, ar prefaca, inul, cânepa și lâna în îmbrăcăminte trebuitoare etc. etc.

Cu asemenea fel de viață, fie-care din noi ar avea următoarele folose: 1) n'ar perde o parte de timp, 2) N'ar fi silit ca să munciască o parte de timp atât de mult în cât să se timpiască 3) ar avea destul timp ca să se ocupe și cu cititul cărților folositoare, care îl fac ca să fie în curent cu progresul științelor, industriilor etc. 4) ar fi om liber și independent.

Atet de o cam dată; despre punctul 3 și 4 îți voi scrie în viitor.

al D-tale amic

De la țară

PROLETARUL.
(Impresii de crăciun)

Acastă poezie a fost dedicată lui:
„Andrei Furduci,” care au murit-la Galați-din cauza miseriei;
în ziua de 25 Decembrie a-
nul 1897.—

Bătrînul... de griji și de miserie
Stau lângă geamul — învechit,
Privind... cu nepăsare 'n stradă,
Cum se primblă lumea — clăt.

Și istovit: — de frig și fîome, —
De zile negre și nevoi
Privesc înși orat la cete, —
De cocomițe și ciocoi.

Ei trec, în săniuși ușore
Ce merg, ca vîntul lîn în sbor
Și nici nu vor să știe dinșii,
Că eă. — de frig și fîome mor!..

Sunt uimiți de bogăție. — si
Au atît de multă pîne,
Că nu măi au, cu ea ce face
Și o aruncă — la căne.

Ear eu mă jur pe ce am măi scump,
Înainte ta stăpîne
Că prea multămit ași fi, — să am, —
Ce-ar rămânea — de la căne.

*Copiii lor se joc cu aur
Și-l asvîrl cu nepăsare,
Făr a gândi, că pôte-odată...
Vor muri și ei de fîome. —*

*Eu, din aurul—ce ei lasărl
Și asvîrlit pe veci rămîne,
Bucuros ași fi dac'ași avea,
Un ban—ca să-mi cumpăr pâne.*

*Cu toți sârbează ași crăciunul,
In cîntece și bucurii
Eu al sârbezii: —in plîns, in fîome
Și... in negrele mizerii.*

*Dar tot gîndesc și zi și noapte,
La tine prea'nalt stăpâne
Că tu mă faci: ca să mor sperînd—
Așteptînd ziua de mâne.*

C. N. Ionescu

Absolvent al școalei Normale din Iași

Inv. Com. Bivolari-Iași

SCRISORE DEȘCHISA

(Adresată P. S. S. Ioanichie Episcop Ep. Roman)

INALT

PREA SFINTE

STAFANE

In urma apariției No 8 și 9 a revistei ce am onore a conduce, am fost chemat la reviscrat unde mi s'a făcut observație in privința faptului că prin art. „Apricierii asupra clerului Ortodox” ași fi atăcat biserica și conducătorii săi; observații, motivate

de o reclamațiune făcută D-lui Prefect de județ. După modul observațiunei primite de mine, deduc că reclamațiunea ar fi norinit de la P. S. V. ~~fact care mă obligă a-mi da samă de ideia ce m'a condus când am făcut asemenea apricieri.~~

Înainte de toate țin să declar în mod categoric 1] că nu sunt în contra bisericei, fapt ce cred că nu rezultă din nici un cuvânt al articolului menționat și 2] Că cauza formulărei aceluși articol a fost, acușațiunea a lunsă bisericei noastre, de către preotul catolic „Pater Antoninus“ din al cărei spirit ar reeși că biserica ortodoxă nu ar fi în pozițiune de a corespunde misiunei sale.

Apoi, credeți Pre sf stăpâne, că atunci când un personaj care represintă în sioul poporului nostru, o instituție religioasă, cotrară bisericei noastre, și încă cu aer de superioritate; asemenea cuvinte trebuie lăsate fără nici un răspuns?

Dar veți dice pôte: „La ce te-ai amestecat în istoricul Bisericei, din care amestec rezultă, că ceia ce ne dai ca o mină, ne iei cu cealaltă“?

Răspund: acesta întrebare putea să mi-o pună puterea esecutivă, a cărei victimă, eu cred că e biserica; iar nu P. S. vósstre.

Lăsind acum la o parte cele-l-alte detalii, care rezultă din însuși spiritul celor dice în „apricieri“ (în care dacă ași intra, scrisórea ar fi prea mare pentru o ~~persónă înaltă~~) să trec, la modul cum ați găsit de cuvînța a cere satisfacție.

Faptul, că ați reclamat D-lui Prefect, de notă că nu sa găsit ~~nici un Teolog, care se mă desmintă și se mă iacă ast-fel „să nu mă mă amestic unde mă mă ferbe óla“~~ Procedură care cred că era măi logică și măi cu demnitate, pentru cei atacați (dacă cine-va se simța atacat), căci a ne pune sub *toga* D-lui prefect spre a fi apărați, cred că nu corespunde înáltelor învățaminte ale sf. Evangelií, care ne dice:

„*Predică cuvântu*“; căci noi șcim că st. învățături evangelice (și odată cu dēnele și biserica) nu numai că n'a cerut ajuto-

rul administrației, dar a reușit chiar în contra administrației din acel timp [când dicem acesta, nu că am nega rolul administrației în mersul institutelor unui stat ci numai amestecul în ceea ce privește partea spirituală a religiei și chiar a altor institutii]. Pe lângă acesta, din această reclamațiune mai rezultă două lucruri: 1] că s'a vizat, salariul meu de 90 lei pe lună și ca consecințe depărtarea mea din învățămînt și 2] tacsarea mea de copil, și deci minor prin reengerea la epitropie.

Bugăm respectos pe prea sfințitul Ioanichie. să ne credă de majori, și conșienți de ceea ce facem; și că revista: Școala satenilor, nu e condusă de copii, ci de oameni, care deși au un titluri înalte, au însă dragostea de niam care îi face a contribui cu micul lor obol la banul mers al tutalor instituțiunelor care formeză patimoniu și fala unui stat.

Acestea fiind în scurt cele ce aveam de întîmpinat la cele ce se plănuiesc în contră-mi; rămân al P. S. S. vóstre prea plecat fiú sufletesc.

BCU Cluj / Centrul Cultural Crăinicean Cluj

TARA STRABUNILOR

O! țara mea strebună,
 O lume 'n tine porți;
 Când buciumul răsună,
 Nu numărăm pe morți!
 Sub steagul teu s'adună
 Cu bucurie toți
 O țara mea strebună,
 O lume 'n tine porți

A noastră ne-atárnare
 Spre-a nu ni se răpi
 Și-a fi în veacuri mare
 Și 'n binc-a propăși,

AVIS

Rugăm pe toți D-ni abonați a ne veni în ajutor achitându-și micul abonament, care cred că nu e așa de mare spre a fi peste puterile ori-căruia, și pe lângă acesta ar fi o încurajare pentru noi în greaua luptă ce am întreprins.

Diracțiunea

POȘTA REDACȚIEI

C-sale Preotului *A. Vasilescu* com. Doljești Roman

Scrierea preotului *Puter* nu o am, cea ce este reprodus în revista noastră, e după un articol din ziarul *Gazeta Teranilor*, articol ce e reprodus în No trecute ale revistei.—

D-lui Prof. *Dr. Bletterescu* București. Am primit C. D-stre p. și vă mulțumim de sprijinul ce ne promiteți și în viitor. Vă sa espediat No cerute.

D-lui *N. M. M. Putna* Am primit c. p. a D-tre prin care mi comunicați că vați supărat în grad superlativ. Cred că după mai multă meditație, vă veți convinge de dreptatea celor coprinse în respunsul meu, și că atare vă rog lăsați superlativ-vele la o parte. (În luptele pentru progres, superlativ-vele și discarajierile în loc să folosiscă aduc pagubă.

D-lui *C. Popescu* Inv. com. Bălsăscii-Argeș. Nici o dată nu mi-am putut închipui ca să se pōtă găsi un om al progresului [cel puțin așa se zice] care după ce primesce 7 No din revista să refuze No 8 și 9 fără comintării.-

D-lui *G. D. Papadopol* Inv. Mălinii Suceava. Conform dorinței esprimită de D-tre prin c. p. vam espediat revista de la No 10 și 11 și vă rugăm a ne veni în ajutor achitându-ne abonamentul. Mulțumim de atențiunea dată.

CLOPOTE BISERICESCI

în Romania

Alecsandru Spireanu

Medaliat cu diploma de onōre. La această fabrică unică în totă țare se află în deposit peste 10.000 k gr. clopote gata. Să pote face înțelegerea și prin scrisori. București STRADA

PITAGORA No 11 [Calea vĂcăreșci lângă No 100 primesc clopote sparte în schimb și le repar].

* *
A apărut din nou „Casa rurală” revista ce apare o dată pe lună, sub direcțiunea D-lui D. Ștefănescu. Redacțiã și administrațiã în urba *Urziceni* Jud. Iulomița. Abonamentul 3 lei pe an. Li urăm viață lungă.

* *
A apărut în cursul lunii Februarie: „Școala viitoare,” revistă didactică lunară sub direcțiunea unui comitet, Redacțiã și administrațiã: *Plocești*, Poterași No 8. Abonamentul 5 lei pe an. Li urăm viață îndelungată —

* *
No 1 și 2 [Ianuarie și Februarie] din frumoasa revistă: *Revista Poporului* cu următorul sumar: Avis: Redacțiã. Cronică universală. Princ. Alex. B. Știrbei: *Revista Poporului*. Vorba de acasă: Redacțiã. Microbiu literaturii: P. Vulcanu. În zori de zi [poesie]: *Nuși Tulu*. O convorbire: D. C. Teleor. Gânduri: N. Juvara. De vĂndure: G. R. Adămirescu. Cu pușca încărcată [anecdote]: P. Vulcanu. Galeria înscrișiilor străine: D. Caselli. Necrolog: P. Vulcanu. Din luna Ianuarie [cronica]: *Styb*, Parchețele saű pardoselile locuințelor nĂstre și microbiu: I O S, Viitorul agriculturii: I. Grișcrescu, „Ovidiu” Ben Oclu, Principiele Gheorghe Bibescu [Biografie]: *Revista Poporului* La cĂrturĂreasa (poesie): D. C. Teleor, O descoperire senzațională; S. Artele frumoase în Franța; P. T., Microbul conjunctivitei granulose: Cerbeș, Vinul și berea: D. O. Poșta Redacției, Bibliografie, Licității.

No 5 (15 Februarie 1893) din revista; „*Amicul Agricultorului*” avĂnd următorul sumar; Cronică, Principii raționale de agricultură, Schimbarea climei în România, Carnetul bunului cultivator, Distracții, Știri, Rectificare, Diverse, Publicațiuni și Anunțuri

„*Corespondența provincială*” ziar sĂptĂmĂnal ce apare în Orașul piatra- Neamț. Abonamentu 10 lei pe an,